

Vývoj Japonska do podoby moderního státu v období Meidži (~1868-1912) je v novodobých dějinách z celosvětového hlediska bezprecedentním procesem přechodu od izolovaného, feudálního státu k emancipovanému a sebevědomému subjektu v oblasti Dálného východu, procesem, který trval jen několik málo desetiletí. Překotná modernizace v režii nových politických vůdců země probíhala zejména na základě napodobování a přejímání západních vzorů v nejširším spektru oblastí.

Takovouto (často i nekritickou) absorpcí hodnot a modelů vyspělých mimoasijských států se nové vládě sice relativně úspěšně podařilo pozvednout úroveň Japonska do respektované pozice na mezinárodním poli, čímž byl zajištěn primární cíl, totiž zachování nezávislosti země, avšak tento proces měl i důsledky vedoucí k expanzivním tendencím, zahraničním konfliktům a - přirozeně - ke zbrojení a militarizaci obyvatelstva z důvodů příprav na potenciální válečný střet velkého rozsahu.

Nástup militarismu v Japonsku od počátku období Meidži až po vstup Japonska do druhé světové války je předmětem mnoha historických studií.

Avšak většina autorů popisujících tento sled událostí, který vedl k tragickým závěrům, přistupuje k problému v omezené perspektivě, z pozice přesvědčení, že oficiální vládní a armádní kruhy si v tomto procesu počínaly víceméně nezávisle. Otázka nálad a hodnotové orientace širokých vrstev v této době zůstává bohužel z velké míry opomenuta.

Pro mne byla od počátku vlastního studia moderních japonských dějin problematika militarizace země vždy velice fascinujícím tématem. Postupně se však můj zájem přesunul na otázku, jakou úlohu v tomto procesu hrálo běžné obyvatelstvo. Fakt, že v období druhé světové války bylo obyvatelstvo ochotné masově podporovat armádní plány, jakožto i usilovně pracovat, bojovat a umírat za císaře, je nepopíratelný. V tomto ohledu se však nabízí otázka, jakým způsobem bylo takové ideologické poplatnosti dosaženo.